



extra

Wat ga je doen?

ANTWOORDEN

e

Je oefent met het maken van zelfstandige naamwoorden.

Uitleg

illustraties: Fleur van der Weel

lidwoorden

Zelfstandige naamwoorden zijn namen van mensen, dieren en dingen.
Voor een zelfstandig naamwoord kun je een lidwoord zetten, bijvoorbeeld:
de lamp, het huis, een weg.

Voor sommige woorden kun je zowel *de* als *het* zetten, bijvoorbeeld: *de* of *het* schort, *de* of *het* deksel, *de* of *het* vuilnis, *de* of *het* aanrecht.

enkelvoud of meervoud

De meeste zelfstandige naamwoorden kun je in het enkelvoud en in het meervoud zetten. Maar bij sommige woorden kan dit niet.

Voorbeelden van alleen meervoud: *de mazelen – de waterpokken*

Voorbeelden van alleen enkelvoud: *de griep – de koorts*

verschillende meervoudsvormen

Van sommige zelfstandige naamwoorden bestaan twee meervoudsvormen, bijvoorbeeld: *de werklui* of *de werklieden*, *de appels* of *de appelen*, *de ziektes* of *de ziekten*.

verschillende vormen

Zelfstandige naamwoorden kunnen verschillende vormen hebben, bijvoorbeeld:

de baas (enkelvoud) *de bazen* (meervoud) *de bazin* (vrouwelijke vorm)

Aan de slag

- 1 Wat is de vrouwelijke vorm van deze woorden?
Schrijf ze in de goede rij.

baron – boer – advocaat – danser – kapper – graaf – agent – verpleger – leraar
 hertog – keizer – chef – apotheker – boekhouder – verteller – spion – jurist
 moordenaar – omroeper – artiest – schilder – koster – baas – kok – schoonmaker
 schrijver – diëtist – dirigent – kunstenaar – fotograaf – uitgever – waard

| -es | -ster | -in | -e |
|--------------------|-----------------------|-----------------|------------------|
| <i>barones</i> | <i>kapster</i> | <i>boerin</i> | <i>advocate</i> |
| <i>danseres</i> | <i>verpleegster</i> | <i>gravin</i> | <i>agente</i> |
| <i>lerares</i> | <i>boekhoudster</i> | <i>hertogin</i> | <i>spionne</i> |
| <i>apothekeres</i> | <i>vertelster</i> | <i>keizerin</i> | <i>juriste</i> |
| <i>moordenares</i> | <i>omroepster</i> | <i>cheffin</i> | <i>artieste</i> |
| <i>schilderes</i> | <i>schoonmaakster</i> | <i>bazin</i> | <i>diëtiste</i> |
| <i>kosteres</i> | <i>schrijfster</i> | <i>kokkin</i> | <i>dirigente</i> |
| <i>kunstenares</i> | <i>uitgeefster</i> | <i>waardin</i> | <i>fotografe</i> |

Aan de slag

2 Welk mannelijk woord hoort erbij?

| | | | |
|--------------|-------------------|---------------|--------------------|
| dievegge | <u>dief</u> | directrice | <u>directeur</u> |
| conductrice | <u>conducteur</u> | illustratrice | <u>illustrator</u> |
| secretaresse | <u>secretaris</u> | etaleuse | <u>etaleur</u> |
| tante | <u>oom</u> | broeder | <u>zuster</u> |

3 Zet een streep onder de woorden waar geen vrouwelijk woord van bestaat.

arts – bisschop – soldaat – adjudant – boswachter – beul
medewerker – clown – conciërge – diskjockey – bioloog
komiek – bloemist – minister – officier – machinist

4 Vul de rijen telkens met twee woorden aan.

Bijvoorbeeld:

| | | | |
|--|-------------------|--------------------|-------------------|
| meervoud eindigt op <i>-en</i> | <u>boeken</u> | <u>banken</u> | <u>messen</u> |
| meervoud eindigt op <i>-n</i> | <u>bekenden</u> | <u>verdachten</u> | <u>aanwezigen</u> |
| meervoud eindigt op <i>-s</i> | <u>koffers</u> | <u>tafels</u> | <u>bureaus</u> |
| meervoud eindigt op <i>-’s</i> | <u>piano’s</u> | <u>studio’s</u> | <u>radio’s</u> |
| meervoud kan zowel op <i>-s</i> als <i>-n</i> eindigen | <u>groentes/n</u> | <u>gemeentes/n</u> | <u>kades/n</u> |
| meervoud op <i>-eren</i> | <u>raderen</u> | <u>runderen</u> | <u>kinderen</u> |
| meervoud eindigt op <i>-a</i> | <u>centra</u> | <u>musea</u> | <u>lycea</u> |
| meervoud eindigt op <i>-ci</i> | <u>politici</u> | <u>musicici</u> | <u>critici</u> |
| meervoud eindigt op <i>-lui</i> of <i>-lieden</i> | <u>kooplui</u> | <u>werklui</u> | <u>timmerlui</u> |
| geen meervoud | <u>aarde</u> | <u>griep</u> | <u>berouw</u> |
| geen enkelvoud | <u>mazelen</u> | <u>kosten</u> | <u>hersenen</u> |

5 Welk lidwoord hoort erbij? Zet de woorden in de goede rij.
Kies uit: venster – deksel – plint – mosterd – zout – vuilnis

| <i>de</i> | <i>het</i> | <i>de of het</i> |
|----------------|----------------|------------------|
| <u>plint</u> | <u>venster</u> | <u>deksel</u> |
| <u>mosterd</u> | <u>zout</u> | <u>vuilnis</u> |